

ק"פ 56440/06/15 - שמואל סעדיה נגד עבר כהן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 56440-06-15 סעדיה נ' כהן
בפני כבוד השופטת תרצה שחם קינן

בעניין: שמואל סעדיה

הקובל

נגד

עבר כהן

הנאשם

הכרעת דין

ביום 24.5.16 הודעתי על זיכוי של הנאשם. להלן נימוקי:

כתב האישום ותשובת הנאשם

1. נגד הנאשם הוגשה קובלנה המייחסת לו עבירה לפי סעיפים 6 ו-8 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "**חוק איסור לשון הרע**").

2. בכתב הקובלנה נטען כי: הקובל הוא עורך דין, אשר ייצג את הנאשם במכלול של עניינים. היות והנאשם נותר חייב שכר טרחה לקובל, הגיש הקובל תובענה אזרחית נגד הנאשם אשר הסתיימה בפסק דין, במסגרתו חויב הנאשם לשלם לקובל. עוד נטען כי הנאשם שלח למשרדו של הקובל, שני מכתבים מטרידים בדוא"ל - האחד מיום 14.5.15 והשני מיום 27.5.15, תוך שימוש בלשון הרע ובביטויים פוגעניים. על פי הנתען בכתב הקובלנה הגיעו הודעות הדוא"ל לעיון הנוכחים במשרדו של הקובל. בכך, פרסם הנאשם, על פי הטענה, לשון הרע כנגד הקובל פרסום אשר הגיע ליותר משני אנשים בכוונה לפגוע בו.

3. בדיון שהתקיים ביום 17.9.15 נמחקו סעיפים 3+4 לכתב הקובלנה.

4. הנאשם כפר באישום. הנאשם אישר כי שלח את הודעות הדוא"ל כנטען בקובלנה עם זאת, לטענתו, אין במשלוח ההודעות כדי להקים עבירה על חוק איסור לשון הרע. לשאלת בית המשפט השיב הנאשם כי שלח הודעת דוא"ל אישית לקובל ולא למספר אנשים. עוד טען הנאשם כי עומדת לו הגנה לפי סעיף 15(3) לחוק איסור לשון הרע.

מסכת הראיות

עמוד 1

5. מטעם הקובל הוגשו ארבעה מוצגים:

ת/1 - דוא"ל שכתב

א.

הנאשם לקובל ביום 14.5.2015 בשעה 13:14 וזה תוכנו:

The wild ;greedy part of you, blinded you and obscured your mind. So you could not"
."catch a unique opportunity that I put and brought to your reach "dr

You di not care to live me, Ever Cohen, Sidek, with the hard feeling and sower taste
.to have "again" been robbed by a little, in every sense, person like you

.Never mind "dr", after all is only money

.It will take sometime for me but I will forget BUT NOT FORGIVE

It is written in our precious books. Books and wisdom that you suppose to know. You
can be proud for succeeding to inflict on Ever Cohen, nice and polite and cultured
person, well above your modest possibility. You inflict sower, suffering as well as
.humiliation that I don't deserve

Trusting to be the last contact with you

Ever ha Cohen

,SIDEK

ת/2- ב.

דוא"ל שכתב הנאשם לקובל ביום 27.5.2015 בשעה 16:44 וזה תוכנו:

.I am leaving with Lawyer M.Lenchner cheques for 130.000 plus Maam

I am sure you don't care though you are punished already in different ways but you
can be sure that in this money

. E I N B E R A C H A

.I am already 75 years plus, but you are taking this money from my children

ת/3 - מכתב שכתב עו"ד עמית המפל (מנהל משרדו של

הקובל) לנאשם ביום 28.5.2015.

ת/4 - פסק דין מבית משפט השלום בתל אביב המאשר הסכם

ד.

פשרה שאליו הגיעו הקובל והנאשם מיום 22.3.15.

עדי התביעה

עדוּתו של הקובל

6. ביום 24.3.16 העיד הקובל בבית המשפט וסיפר כי הנאשם היה לקוח במשרדו וכי טיפל בתיקיו האזרחיים והפליליים, בסכסוכים שהיו לנאשם עם עורכי דינו ועם שותפיו וכן גם בתיקים של בני משפחתו. היות והנאשם לא שילם עבור העבודה הגיש נגדו הקובל תביעה במהלכה הציע בית המשפט לנאשם להסכים ולהתפשר. בהמשך סיפר הקובל כי הגיש כנגד הנאשם קובלנה פלילית (בעניין אחר) "**בעקבות העניינים הכספיים האלה ואחרי שנתתי לו הזדמנות פעם אחת שהגשתי נגדו קובלנה על דברים קשים שהוא אמר ואחרי שעשיתי איתו חסד הוא המשיך לשון הרע. שמעתי לאחרונה שהוא אמר עוד דברי הכפשה לאחרים. באופן שיטתי הוא מוציא לשון הרע לפני אנשים. אני לא מוכן לקבל את הדברים האלה. שמי הוא לא הפקרות ואני לא מסכים שירשום לי שאני תאוותן**" (עמ' 12, שורה 6 ואילך לפרוטוקול). ובהמשך "**אני לא מוכן שאף אזרח יקרא לאזרח אחר את הכינויים המחפירים, אני לא אתרגש מדברי הבלע שלו. הוא יודע שכל העובדים שלי רואים ויודעים כשהוא כותב למשרד... הוא יודע שזה לא מייל פרטי שלי. וכשעו"ד המפל מתרה בו שיפסיק לשלוח מיילים מאחר וזה מייל של כל המשרד, הוא ממשיך**" (עמ' 12, שורה 14 ואילך לפרוטוקול). לעניין חוק איסור לשון הרע, מסר הקובל "**הפרסום צריך להגיע ליותר מן אדם אחד וזה נכון. היו תקופות שהוא היה בא למשרד והיו 5 עובדים, הוא יודע את זה. אז בשביל מה לעשות דברים כאלה. פעם אחד עשיתי איתו חסד וויתרתי לו על קובלנה**" (עמ' 13, שורה 9 ואילך לפרוטוקול). בחקירתו הנגדית כשנשאל הקובל האם נכון שהמייל אישי ומופנה אליו וכי הדברים שנכתבו אינם מהווים לשון הרע השיב הקובל ואמר "**זה לא מייל שלי. אין לי איתו שום דבר אישי במוכן שהוא מתכוון איתי. זה מייל שכל העובדים רואים את המיילים. רואים, מגיבים במשרד ולכן האמירה שלך שזה מייל אישי היא לא נכונה ברמה העובדתית. לכן מסקנתך המשפטית משוללת כל יסוד. גם שאתה אומר שבדקת את המסמכים אז בדקת לא טוב. שודד, תאוותן זה לשון הרע**".

עדותיו של עו"ד עמית המפל

7. ביום 24.3.16 העיד עו"ד עמית המפל (להלן: "**עו"ד המפל**") בבית המשפט ומסר כי הוא מנהל המשרד של הקובל, החל ממרץ 2002. לדבריו ליווה את כל ההליכים מול הנאשם. בהמשך סיפר כי "**באותה תקופה שנשלחו המיילים נשוא הקובלנה השנייה. הגיעו מהנאשם מיילים ובהם אמירות פוגעניות כגון שהצינו את הקובל כגרידי, תאוותן**" (עמ' 6, שורות 6-7 לפרוטוקול). לשאלת בית המשפט השיב כי הודעת הדוא"ל נשלחה לקובל עצמו עם זאת, טען העד, כי כתובת הדוא"ל היא כתובת הדוא"ל של המשרד וכי הדבר ידוע לנאשם אשר מתכתב עם המשרד באמצעות דוא"ל במשך שנים. "**כאן מדובר במשרד שיש לו כתובת דאר אלקטרונית אחת והוא יודע מכל התכתובות שלנו שאני משיב לו למייל וצוות העובדים רואים את זה. הנאשם יודע שאני משיב לו על הדברים. אני חושב** (ההדגשה שלי ת.ש.ק) **שהוא יודע שאני רואה כל מייל שמגיע למשרד. היו גם מזכירות שעבדו במשרד. זה לא משרד שיש בו מיילים לכל עורכי הדין. יש לנו כתובת דואר מייל אחת ואליה מגיעות כל התכתובות. אדגיש, שהנאשם יודע את זה שנים, שנים הוא מתכתב איתנו במייל ושנים הוא מקבל תשובות ממני כאשר הוא יודע שהמייל מגיע גם לקובל וגם אלי והוא יודע שזה מגיע גם לצוות מזכירות המשרד. אם נאשם עונה לי במייל אני יכול בהחלט להעיד שאני מולו**" (עמ' 6, שורה 11 ואילך לפרוטוקול). לדבריו, הופתע לקרוא את אמירותיו של הנאשם בפרט לאחר ההסכמות שהגיעו אליהם בהליך הראשון. לדבריו התרשם כי הקובל נפגע מאמירותיו של הנאשם

וחש מבוש. לגבי אמירתו של הנאשם לפיה נשדד הוא על ידי הקובל אמר העד "זו הייתה אמירה מכפישת, פוגעת, אני ראיתי שמי שעבד במשרד באותו זמן וקרא את המייל התפלא מאוד מהדברים וחמור מאוד כשאדם משלם על פי פסק דין שיפוטי והוא נתבע..." (עמ' 6, שורות 29-31 לפרוטוקול). בהמשך עדותו מסר כי בהודעת הדוא"ל נכתבו אמירות מכפישות נוספות בהן ייחס הנאשם לקובל דברי השפלה חסרי שחר, אשר עולים לטעמו כדי עבירה על חוק איסור לשון הרע. לטעמו של העד הביטוי "ד"ר" נכתב בהודעת הדוא"ל באופן עוקצני ומבזה. מהודעת הדוא"ל השניה שנשלחה על ידי הנאשם עלתה תחושה של "הליכת אימים" מצד הנאשם כאשר כתב לקובל ש"בא כבר על עונשו" ו- "אין ברכה" (עמ' 7, שורות 18-19 לפרוטוקול). בחקירתו הנגדית ובתגובה לדברי ב"כ הנאשם לפיהם בעת שהיה במשרדו של הקובל לא נתקל בפקידות נוספות השיב העד כי "למיטב ידיעתי היית רק פעם אחת במשרד בשעה ממוקדת. ממרץ 2002 עובדים במשרד עורכי דין נוספים ומזכירות כמו טלי ואיריס" (עמ' 7, שורות 26-27 לפרוטוקול). עוד סיפר העד כי במשרד הפקידה קוראת אף היא הודעות דוא"ל. לשאלת ב"כ הנאשם מה יש בביטוי "אין ברכה" השיב העד "יש בה מעין הליכת אימים. צריך לראות את המילה הזאת על ההקשר הכולל של הדברים וההקשר של הכולל המיילים המכפישים ששולח הנאשם למשרד. בהחלט יתכן שבביטוי "אין ברכה" אין משום הוצאת לשון הרע" (עמ' 9, שורה 11 ואילך לפרוטוקול).

עדוּתה של הגב' טלי פרץ

8. ביום 24.3.16 העידה הגב' טלי פרץ בבית המשפט (להלן: "גב' פרץ") וסיפרה כי מכירה היא את הקובל 22 שנה. מדי פעם מגיעה בשעות אחה"צ לעזור בענייני המשרד במיילים, במכתבים, תיוקים וטלפונים. לעניין הודעת הדוא"ל ששלח הנאשם מיום 14.5.15 סיפרה "קראתי את המייל הזה, הוא לא בדיוק ידידותי, אני הייתי בשוק, אף פעם לא נתקלתי במשרד במייל כזה ובמכתבים כאלה. בדרך כלל מכתבים שהוא מקבל הם תודות. הייתי בשוק ושאלתי את עמית על המייל הזה והוא אמר לי שד"ר סעדיה ראה את זה. כולם היינו בשוק. אנחנו לא רגילים לקבל מיילים חריפים. שבוע ימים היינו בטראומה" (עמ' 9, שורות 23-26 לפרוטוקול). בחקירה נגדית מסרה כי לפני 22 שנה עבדה במשרה מלאה ולאחר מכן הייתה מגיעה למשרדו של הקובל מדי פעם. לשאלת הקובל סיפרה העדה כי גב' איריס מנוח "עושה כל מיני דברים שאני עושה. עבדנו שנים עם ד"ר סעדיה ומרגישים צורך לבוא ולתת יד שצריך" (עמ' 10, שורות 1-7 לפרוטוקול). בהמשך החקירה הנגדית סיפרה כי אינה מקבלת שכר בגין העבודה במשרדו של הקובל ומגיעה בשעות אחה"צ. לדבריה אינה מכירה את הנאשם אך נתקלה בהודעת הדוא"ל וידעה במה מדובר שכן לדבריה היא קוראת הודעות דוא"ל במשרדו של קובל. העדה אמרה כי את הודעת הדוא"ל השניה לא ראתה.

עדוּתו של הנאשם

9. ביום 24.3.16 העיד הנאשם בבית המשפט וסיפר כי שלח לקובל שתי הודעות דוא"ל בהקשר להליך המשפטי. הנאשם סיפר כי בשנת 2007 נוצר הקשר בינו לבין הקובל, לדבריו "הוא ייצג אותי על בסיס ריטיינר. ברוב הדברים הוא נכשל. שילמתי לו מלוא הסכום. הוא החתים אותי על מסמך שהיה בונוס על הצלחה באחד מהמשפטים האלה, עניין זה עדיין עומד על הפרק ולא הסתיים. הוא תבע אותי על מסמך הזה בלי להגיד איזה תמורה. יש לי את העניין של הבוררות שהוא היה אמור לסיימה ועד היום היא עומדת" (עמ' 14, שורה 7 ואילך לפרוטוקול). לשאלת בית המשפט השיב הנאשם כי אין בינו לבין הקובל הליכים נוספים היום. לעניין הכוונה בהודעות הדוא"ל אמר "בבית משפט השופט לא רצה לשמוע שום דבר. השופט אמר לי חתמת תשלום. ביקשתי להסביר. זה סכום של 130 אלף ₪. מועד התשלום היה בסוף

מאי. לא הייתה לי ברירה 3 ימים לפני המועד שלחתי אליו מייל. אני רוצה להסביר את ההרגשה שלי למה אני כל כך ממורמר מהקשר שלי שניסיתי להתנתק ממנו פעם אחת לגמרי. 3 ימים לפני המועד נתתי לעו"ד לנצ'נר שיקים עבור הקובל ושלחתי מייל לקובל, לכתובת המייל היחידה שיש לו. הוא חיכה יומיים אחרי המועד, הגיש בקשה להוצל"פ והוציא ממני עוד 52 אלף ₪. הבן אדם הזה שהוא מציג עצמו חסיד. אני לא מציג את עצמי כי זה לא רלבנטי. אני שילמתי לו את כל הכסף. 52 אלף ₪ זה חזירי ממש. אני בן 76. אמרתי לו, אתה לקחת כסף של הילדים שלי ואין בכסף הזה ברכה. בגלל השיטה שהוא הוציא את הכסף ממני, אין לי מילים" (עמ' 14, שורות 26-17 לפרוטוקול). בחקירה נגדית התייחס הנאשם לשאלותיו של הקובל בנוגע לת/4 ואמר כי השופט לא נתן לו לדבר, וכי הגיע לפשרה כי לא הייתה לו ברירה "לא הייתה לי ברירה. הוא אמר בקיצור, חתמת, תשלם" (עמ' 15, שורה 14 לפרוטוקול). לכשנשאל על ידי הקובל האם אמר שגנב את הכסף של הילדים שלו השיב "גזלת את כספם" (עמ' 16, שורה 13 לפרוטוקול). בהמשך השיב לשאלתו של הקובל האם היה אצלו במשרד "הרבה פעמים. הייתי תמיד לבד עם עו"ד המפל. פעם אחת ראיתי מזכירה. וכל המזכירות שאתה מדבר לא ראיתי" (עמ' 16, שורה 13 ואילך לפרוטוקול). בהמשך אמר כי עבדה אצל הקובל עורכת דין ש'לא אהבה אותו', כך לדבריו (עמ' 17, שורה 14 לפרוטוקול). לעניין הביטוי 'אין ברכה' השיב "פשרה או לא פשרה. לא היה מגיע לו. יש פער של שנים בין שסגרתי איתו ובין שהוציא את המסמך מהכספת. אני אמרתי שבכסף הזה אין ברכה ואני עומד על זה גם עכשיו כי זה לא הגיע לו" (עמ' 17, שורה 32 ואילך לפרוטוקול) ובהמשך ענה כי הכוונה בביטוי שיש קללה בכסף הזה. עוד ענה הנאשם כי אין לו על מה להתנצל וכי קרא לקובל 'חמדן פראי' כי "רק הכסף מעניין אותך וזה משגע אותך, אין לו מצפון והצדקה למה שהוא עשה לי. אני מרגיש שהוא לקח את הכסף של הילדים שלי" (עמ' 19, שורה 22-21 לפרוטוקול). הנאשם התייחס גם לביטוי לפיו נשדד הוא על ידי הקובל והשיב שהתכוון כי הקובל לקח את הכסף מילדיו כסף אשר הקובל לא היה זכאי לו, לעניין כתיבת תואר הדוקטור בגרשיים בהדעת הדוא"ל, התייחס הנאשם ואמר "כי חשוב לך שיקראו לך ד"ר" (עמ' 20, שורה 1 לפרוטוקול).

סיכומי הצדדים בתמצית

10. הקובל סיכם וטען כי הדברים שכתב הנאשם הם פוגעניים ונכתבו למשרדו כך שאנשים נוספים היו יכולים לקרוא אותם. לטענתו המכתבים גרמו לו לעוגמת נפש רבה. הקובל טען כי המכתב שהוצג ת/2 אשר בו מצוין הביטוי 'אין ברכה' הכוונה היא לקללה. לטענת הקובל, הנאשם ידע כי אנשים נוספים רואים את הודעות הדוא"ל, שכן העובדים של הקובל הם אלה שלמעשה משיבים עליהן. לטענתו הגיש כנגד הנאשם תביעה בשנת 2012 על סכום כסף, מגובה במסמכים, בה הגיעו הצדדים לפשרה וכי הנאשם אינו יכול לומר כעת כי 'השופט לא נתן לו לדבר'. לטעמו של הקובל ראה בדבריו של הנאשם לשון הרע, אמירות שבית המשפט צריך להוקיע. הנאשם הכפיש את שמו במקום שיש עובדים והמחשב נגיש לכולם.

11. בסיכומיו הפנה ב"כ הנאשם לסעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, על פיו הוגשה הקובלנה, וטען כי אין המדובר בפרסום, אלא המדובר במכתב אישי בין הנאשם לבין הקובל. לגבי הודעת הדוא"ל השנייה (ת/2) ציין ב"כ הנאשם שהפקידה (גב' פרץ) שהעידה, לא קראה את המכתב, כך שלא הובאה כל ראיה לטענה שלמעט הקובל ועו"ד המפל עיין אדם נוסף במכתב. עוד טען ב"כ הנאשם כי המכתבים מהווים התכתבות בין שני צדדים, לדבריו "זה אפילו לא זוטי דברים" (עמ' 21, שורה 32 לפרוטוקול). ב"כ הנאשם התייחס להגנות בחוק איסור לשון הרע (סעיפים 15+16) וטען כי הקובל ייצג את הנאשם ולכן זוהי זכותו של האחרון להביע

דעה על התנהגותו של הקובל, וכי אין במכתב כל חריגה מתחום הסביר, אלא מדובר במכתב אישי המפרט את רגשותיו של הנאשם על העוול שנגרם לו. הביטוי "חמדנות" לטעמו של ב"כ הנאשם אינו מהווה לשון הרע.

דין והכרעה

עבירת איסור לשון הרע

12. סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע קובע כי: **"המפרסם לשון הרע, בכוונה לפגוע, לשני בני-אדם או יותר זולת הנפגע, דינו - מאסר שנה אחת"**.

13. על מנת להוכיח ביצועה של עבירה של פרסום לשון הרע, נדרש להוכיח פרסום, המהווה לשון הרע, שפורסם בכוונה לפגוע, והגיע לשני בני אדם לפחות זולת הנפגע.

14. יש להקדים ולומר כי כתב הקובלנה מייחס לנאשם עבירה של פרסום לשון הרע בשתי הזדמנויות בהן שלח הנאשם הודעות דוא"ל למשרדו של הקובל, אלא שהנאשם לא הביא כל ראיה שאת הודעת הדוא"ל מיום 27.5.15 (להלן: **"המכתב השני"**) ראה אדם נוסף זולת הקובל ועו"ד המפל. העדה טלי פרץ סיפרה כי עיינה במכתב מיום 14.5.15. העדה לא אמרה כי קראה את המכתב השני. בנסיבות אלה לא הוכח כי המכתב הגיע לשני בני אדם לפחות זולת הנפגע מכאן, שהעבירה השנייה המיוחסת לנאשם לא הוכחה.

15. אשר למכתב הראשון, כפי שיפורט להלן, הרי שלא הוכחו כל יסודות העבירה.

פרסום

16. סעיף 2 (ב) לחוק איסור לשון הרע קובע כי: **" (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:**

(1) ...

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע.

17. לטענת הקובל, ידע הנאשם כי בהודעות הדוא"ל הנשלחות אליו מעיינים עובדים נוספים במשרדו. עו"ד המפל העיד וסיפר כי הוא עצמו נהג להשיב להודעות הדוא"ל אותן שלח הנאשם לקובל מכאן, שלהבנתו, הנאשם ידע כי המכתב עשוי להגיע לעו"ד המפל ולא רק לקובל עצמו.

18. הנאשם לא התייחס בעדותו הראשית לעדותו של עו"ד המפל, לפיה היה הוא מודע לכך שעו"ד המפל קורא את הודעות הדוא"ל הנשלחות אל הקובל, ואף לא נחקר בנקודה זו בחקירתו הנגדית, במהלכה אמר שידע שעו"ד המפל עובד במשרד וכי לא הכיר את המזכירות האחרות שהוזכרו במהלך פרשת התביעה.

19. עיון במכתב מיום 14.5.15 מלמד כי נשלח לכתובת "שמואל סעדיה - עו"ד" ולא לכתובת של משרד. עוד עולה, כי הנאשם פנה במכתב אל הקובל בגוף שני, מכאן שהמכתב נחזה להיות מכתב אישי המופנה אל הקובל.

20. שימוש בתיבת דוא"ל מחייב שימוש בסיסמא. ברי כי על מנת שאחרים במשרדו של הקובל יוכלו לעיין בהודעות הנשלחות לתיבת הדוא"ל שלו, עליו לאפשר להם לעשות כן. מכאן שאף אם המכתב "עשוי להגיע לאדם זולת הנפגע" הרי עשוי הוא להגיע לאחרים ביוזמתו של הנפגע עצמו ותוך מתן הרשאה לאחרים לעיין בהודעות אישיות הנשלחות אליו.

21. התקשורת באמצעות המחשב מחליפה היום את דרכי התקשורת המסורתיות בכתב, ויש לראות בהודעת הדוא"ל בענייננו כמכתב שנשלח לכתובתו האישית של קובל, אשר מסר את המפתח לתיבת הדואר שלו לאחרים, ובא בטרוניה על כך שמכתבים שיועדו אליו, הגיעו אף אליהם.

22. הטענה לפיה יש במשלוח הודעת דוא"ל לתיבה אישית משום "פרסום" אינה עולה בקנה אחד עם השפה העברית. המלה "פרסום" מוגדרת במילון אבן שושן כ"**הודעה ברבים. מתן פומבי לדבר**" אכן בחוק איסור לשון הרע קיימת הגדרה למונח פרסום, אולם על ההגדרה להתיישב עם פירושו המילולי של המונח ואין להתעלם מפירושה של המלה בלשון העברית ממנה ניתן ללמוד כי מכתב אישי אינו יכול לבוא בגדר פרסום. בהקשר זה נקבע לדוגמא, בת"א 77993/04 אליעזר מסר נ' מרום דרור [02.02.06] (להלן: "**מסר נ' מרום**") כי "**בענייננו, אין המדובר בפקס, ואין המדובר במכתב אלא בהודעת מייל לתא דוא"ל אישי. הכתובת נושאת את שמו של התובע במפורש ELI.MESSER כך שאין חולק על העובדה כי כתובת הדוא"ל הינה כתובתו האישית של התובע דהיינו, המדובר בהודעת תקשורת בין מחשבים, אשר נשלחה ישירות אל התובע, ובאמצעות כתובת הדוא"ל הנושאת שמו הפרטי**"... (ראו גם עא (ת"א) 1642/06 אליעזר (אלי) מסר נ' דרור מרום (19.8.07), וכן ת"א 19549-08-13 שילר נ' קורי (25.01.15). עוד נקבע בעניין מסר נ' מרום כי "**על כן, במקרה שבו בעל השיח האלקטרוני-הנפגע-** **נתן את הסכמתו לפרסום להאזנה לשיח האלקטרוני, לאדם זולתו, אין המדובר בפרסום על פי הוראות סעיף 2(ב)(1) לחוק איסור לשון הרע.**"

23. אין בעובדה לפיה השיב עו"ד המפל למכתבים אותם שלח הנאשם לתיבת הדוא"ל של הקובל (כפי שהעיד) כדי לשלול את האפשרות שהקובל הוא שביקש ממנו לעשות כן. מה גם שמעדותו של עו"ד המפל לא ניתן היה להסיק כי הנאשם ידע, באופן וודאי, כי עו"ד המפל קורא את הודעות הדוא"ל הנשלחות לקובל, שכן הוא אמר בעדותו שהוא חושב שהנאשם ידע כי הוא (המפל) קורא את הודעות הדוא"ל הנשלחות אל הקובל.

24. מכל האמור עולה כי אין במשלוח מכתב בהודעת הדוא"ל לכתובתו הפרטית של הקובל, אף אם התיר הקובל לאחרים לקרוא את ההודעות הנשלחות אליו, כדי להוות "פרסום".

האם הוכח כי הנאשם היה מודע לכך שהמכתב הגיע לשניים או יותר זולת הקובל?

25. על מנת שיוכח שהנאשם ביצע את העבירה יש להוכיח כי היה מודע לכל נסיבות העבירה, לרבות הנסיבה לפיה הגיע המכתב לשניים או יותר זולת הנפגע.

26. לא הובאה כל ראיה להיותו של הנאשם מודע לקיומה של אפשרות כי שני בני אדם או יותר זולת הקובל יקראו את מכתביו מכאן שלא הוכחו כל יסודות העבירה, אף אם אכן קראו גב' טלי פרץ ועו"ד המפל את המכתב

הראשון. משלא הוכיח הקובל ברמה הנדרשת בפלילים, את ביצועה של העבירה יש לזכות את הנאשם.

27. בפסק דינו ברע"פ 9818/01 שמעון ביטון נגד ציון סולטן (31.3.2005) (להלן: "**ביטון נגד סולטן**") התייחס הנשיא ברק לעבירה לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע וקבע כי "**חוק איסור לשון הרע קובע אפוא עבירה התנהגותית ("המפרסם"), הכרוכה בהתקיימות שני פרטים נסיבתיים ("לשון הרע", "לשני בני-אדם או יותר זולת הנפגע") וביסוד נפשי מיוחד ("בכוונה לפגוע").** בפסק הדין אישר בית המשפט את ההלכה לפיה אין מקום לתחולת כלל הצפיות על העבירה הקבועה בסעיף 6 לחוק איסור לשון הרע.

28. סעיף 19 לחוק העונשין קובע כי "**אדם מבצע עבירה רק אם עשאה במחשבה פלילית, זולת אם -**

(1) **נקבע בהגדרת העבירה כי רשלנות היא היסוד הנפשי הדרוש לשם התהוותה; או**

(2) **העבירה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.**

29. סעיף 20 לחוק העונשין קובע כי "**מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה.**"

30. לדברי העדה גב' פרץ קראה אף היא את המכתב (נוסף על עו"ד המפל). גב' פרץ העידה ואמרה "**אני מכירה את עו"ד סעדיה 22 שנה. מדי פעם אני מגיעה בשעות אחה"צ לעזור בכל מה שצריך ויוצא לי להגיע למשרד מדי פעם. אני עוזרת במיילים, במכתבים, תיוקים, בטלפונים.**" עוד סיפרה העדה, כי במשרד נמצאת לעתים גב' איריס מנוח, שעבדה אף היא בעבר במשרד ומגיעה מעת לעת לעזור.

31. מדברי העדה עולה, כי אינה מכירה את הנאשם וכי היא אינה עובדת במשרדו של הקובל באופן קבוע אלא מזדמנת אליו לעתים. ומכל מקום, לא הוכח כי הנאשם ידע שהעדה מסייעת לקובל בקריאת הודעות הדוא"ל הנשלחות אליו.

32. הקובל אמנם טען כי הנאשם יודע שכל העובדים במשרדו רואים ויודעים כשהוא כותב למשרד אולם למעט טענתו, שנטענה בעלמא, לא הובאה כל ראיה לטענה שהנאשם אכן יודע כי אנשים נוספים מלבד הקובל ועו"ד המפל קוראים את הודעות הדוא"ל הנשלחות לכתובת הדוא"ל של הקובל.

33. לטענת הקובל שלח עו"ד המפל אל הנאשם מכתב בו הוא מתריע בפניו כי יש במעשיו משום עבירה על חוק לשון הרע, אלא שהמכתב נשלח אל הנאשם **לאחר** שנשלחה על ידו הודעת הדוא"ל הראשונה.

כוונה לפגוע

34. אף שדי בעובדה לפיה לא היה הנאשם מודע לאפשרות כי מכתבו יגיע לאחרים על מנת להביא לזיכויו, הרי שלא הוכח כי המכתב נשלח בכוונה לפגוע בקובל. בעדותו סיפר הנאשם מדוע שלח את הודעות הדוא"ל לקובל ואמר, בהתייחס להליך משפטי במסגרתו הגיש הקובל כנגדו תביעה כספית, כי "**בבית משפט השופט לא רצה לשמוע שום דבר. השופט אמר לי חתמת תשלם. ביקשתי להסביר. זה סכום של 130 אלף ₪. מועד התשלום היה בסוף מאי. לא הייתה לי ברירה 3 ימים לפני המועד שלחתי אליו מייל. אני רוצה להסביר את ההרגשה שלי למה אני כל כך ממורמר מהקשר שלי שניסיתי להתנתק ממנו פעם אחת**

לגמרי. 3 ימים לפני המועד נתתי לעו"ד לנצ'נר שיקים עבור הקובל ושלחתי מייל לקובל, לכתובת המייל היחידה שיש לו. (ההדגשה אינה במקור ת.ש.ק) הוא חיכה יומיים אחרי המועד, הגיש בקשה להוצל"פ והוציא ממני עוד 52 אלף ₪. הבן אדם הזה שהוא מציג עצמו חסיד. אני לא מציג את עצמי כי זה לא רלבנטי. אני שילמתי לו את כל הכסף. 52 אלף ₪ זה חזירי ממש. אני בן 76. אמרתי לו, אתה לקחת כסף של הילדים שלי ואין בכסף הזה ברכה. בגלל השיטה שהוא הוציא את הכסף ממני, אין לי מילים.

35. לשאלה מדוע כינה הנאשם את הקובל כתאוותן ואת מעשיו של הקובל כשוד השיב הנאשם ואמר "כיוון שלא היה מגיע לך אדון סעדיה".

36. בפסקה 7 לפסק דינו בדנ"פ 7383/08 אונגרפלד נ' מדינת ישראל (11.7.2011) (להלן: "אונגרפלד") התייחס המשנה לנשיאה כב' השופט ריבלין לחופש הביטוי באומרו כי: "חשיבותו של חופש הביטוי לא מתמצה בשימור ובקידום הדמוקרטיה לטובת הכלל; נודעת לו חשיבות עצומה גם עבור הפרט, שכן ביטוי עצמי הוא בלתי נפרד מן ההגשמה העצמית של האדם, וצורך אנושי משמעותי". בענין אונגרפלד, נדונה ההתנגשות בין האיסור הפלילי להעליב עובד ציבור לבין הזכות לחופש הביטוי. עוד קבע כב' השופט ריבלין בעמ' 50 לפסק דינו כי "כי סף הסיבולת של חברה דמוקרטית כלפי ביטויים חריגים צריך להיות גבוה, שכן גם ביטויים קשים ופוגעניים זכאים להגנה לפיכך יש לפרש עבירות הפוגעות בחופש הביטוי באופן המצמצם את הפגיעה עד למינימום הנדרש לשם הגשמת הערך המונח של העבירה".

37. אין די בקיומו של מכתב בעל תוכן פוגעני כדי להביא למסקנה, שנתקיימה במפרסם "כוונה לפגוע" ברמת ההוכחה הנדרשת בפלילים, אלא שעל הקובל להביא ראיות להוכחת הכוונה לפגוע. הכוונה יכולה אמנם להילמד מתוכנו של הפרסום אולם לא שוכנעתי בקיומה של כוונה לפגוע.

38. בעמ' 576 לפסק דינו בביטון נ' סולטן התייחס כב' הנשיא ברק לאיזון הנדרש בין הזכות לשם טוב לבין חופש הביטוי וקבע כי:

"נראה לי, איפוא, כי מבין האופציות הלשוניות, הטמונות בביטוי 'בכוונה לפגוע', יש לבחור באותה אופציה, המדגישה את האינטרס הציבורי. דבר זה מחייב, לדעתי, לפרש את הביטוי 'בכוונה לפגוע' כמשתרע על הרצון או על המטרה או על המניע לפגוע באחר, תוך שלילת פגיעה שאינה רצונית אך המסתברת במידת ודאות רבה" (שם [1], בעמ' 218-219) לדעתו של השופט א' גולדברג, מסקנה זו התחייבה מן ההבחנה שעשה המחוקק בין העבירה הפלילית לבין העוולה האזרחית של לשון הרע. כך הוא ציין טשטוש ההבחנה בין העבירה לעוולה, תוך הרחבת היקפה של העבירה, יפר את האיזון, שאותו ביקש המחוקק להשיג, בין חופש הביטוי מצד אחד לבין הזכות לשם טוב מצד אחר. שכן פירוש אשר כזה יגביל בהכרח את חופש הביטוי כתוצאה נגזרת מהחשש, שיעלה בלבו של המבקש לפרסם, להסתבך בעבירה פלילית וללקות בסנקציה שבצדה".

39. בפסק דינו ב ע"פ 677/83 בורוכוב נ' יפת, פ"ד לט(3) 205 התייחס ב' השופט ברק (כתוארו אז) לאחריות הפלילית לפרסום לשון הרע באומרו כי " מהי המטרה החקיקתית, העומדת ביסוד האחריות הפלילית לפרסום לשון הרע? נראה לי, כי מטרה זו אינה יכולה להתמצות באינטרס של הפרט להגנה על שמו

הטוב. אינטרס זה מוגן במישור האזרחי, ואין פגיעה בו כשלעצמה מצדיקה אחריות פלילית. אכן, המחוקק עצמו שלל את הזיהוי בין האחריות הפלילית לבין האחריות האזרחית. נמצא, כי המטרה החקיקתית, העומדת ביסוד האחריות הפלילית, חייבת להיות קשורה, מטבע הדברים, באינטרס ציבורי, אשר הפגיעה בו יש בה כדי להצדיק, בנוסף לאחריות האזרחית, גם סנקציות פליליות. אינטרס ציבורי זה הוא המשתקף איפוא בביטוי 'בכוונה לפגוע' אשר בסעיף 6 לחוק. אינטרס ציבורי זה חייב לקחת בחשבון לא רק את האיזון בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם הטוב, אלא חייב הוא להתחשב גם בחופש האישי מסנקציה פלילית מזה ובשלום הציבור מזה. כיצד ניתן איפוא לגבש אמת מידה ראויה לאינטרס ציבורי, אשר, מחד גיסא, תיתן הגנה מספקת לחופש הביטוי ולחופש האישי, ומאידך גיסא, תיתן הכרה ראויה לשמו הטוב של אדם ולשלום הציבור? נראה לי, כי אמת מידה זו היא, אם הפרסום נועד לפגוע בשמו הטוב של אדם אם לא... החופש האישי וחופש הביטוי נסוגים, כאשר קיים רצון לפגוע באחר. אותו רצון לפגוע מצדיק התערבות ציבורית בהגנה על היחיד, שכן שלום הציבור נפגע, מקום שאדם מפרסם לשון הרע מתוך רצון או מתוך מטרה או מניע לפגוע". בפסק דינו בעניין ביטון נ' סולטן חזר כב' הנשיא ברק על הדברים.

40. בפסקה 31 לפסק דינו בעניין ביטון נ' סולטן קבע כב' הנשיא ברק כי אם אין די בפרסום עצמו כדי ללמד על כוונה לפגוע, יהיה על הקובל להביא ראיות נוספות להוכחת הכוונה.

41. בהתייחסו לפסק הדין מושא ע"פ 8295/02 הביע כב' הנשיא ברק את עמדתו ולפיה חרף ניסוחה הבוטה של הכתבה אין בה כדי ללמד על יותר מאשר איכותה של הכתבה עצמה וזאת בהעדר ראיות נוספות להוכיח את ה"כוונה לפגוע".

42. לאחר ששמעתי את עדותו של הנאשם נותר בליבי ספק בשאלה האם הודעת הדוא"ל אותה שלח לקובל, נשלחה בכוונה לפגוע בקובל. **שכן** אין לנתק את ההודעה מהנסיבות בהן נשלחה, כפי שהסביר הנאשם בעדותו. קריאת המכתב מלמדת על כך כי הנאשם ביקש לבטא בפני הקובל, שהיה קודם לכן עורך דינו של הנאשם, את תחושת הכעס שלו ולהביא בפניו את מרי ליבו. אני סבורה כי יש בהודעה כדי למתוח ביקורת מותרת על התנהגותו של הקובל, כפי שהיא נתפשת בעיניו של הנאשם.

43. העובדה שההודעה נשלחה לתיבת דואר אלקטרונית פרטית של הקובל, תומכת אף היא במסקנה שלא התקיימה הכוונה לפגוע, שכן אין דין ביקורת אישית, חמורה ככל שתהא, המושמעת בפני המבוקר, כדין פרסום אותה ביקורת באופן שעלול להגיע לקהל גדול של אנשים, כדוגמת פרסום ברשת חברתית פומבית. העובדה שהנאשם שלח את המכתב לקובל עצמו, לתיבת הדוא"ל הפרטית שלו, כשהוא פונה אליו בגוף שני, מלמדת על כך שהנאשם ביקש להביע בפני הקובל את מורת רוחו אך לא לפגוע בו.

44. מעבר לצורך אציין כי הדברים מתיישבים עם ההגנה הקבועה בסעיף 15(3) לחוק איסור לשון הרע ולפיו תהא זו הגנה לנאשם אם הפרסום נעשה בתום לב בנסיבות בהן "**הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר**".

סוף דבר

45. במצב דברים בו לא הוכחו כל יסודות העבירה ברמה הנדרשת בפלילים, לא מצאתי צורך לדון בשאלה האם

היה במכתב משום "לשון הרע" וכן בטענות ההגנה אותן העלה ב"כ הנאשם.

46. לאור כל האמור אני מזכה את הנאשם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

המזכירות תשלח העתק הכרעת הדין לצדדים.

ניתנה היום, י"ג סיוון תשע"ו, 19 יוני 2016, בהעדר הצדדים